

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Qvæstio VII. De ministro Sacramenti Pœnitentiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

QVÆSTIO •VII.

*De ministro Sacramenti
Pœnitentie.*

D V B I V M . I.

*Vtrum solus sacerdos sit minister huins
Sacramenti?*

NEGLANT Lutherus, & huius temporis
haeretici, idque conformiter suis principiis,
si enim ad effectum sacramentorum
solum requiratur specialis illa fides, per
quam aliquis sibi persuadeat peccata sibi sese remissa,
qua fides possit excitari per quemicunque
deum applicetur. Sacramentum: conficitur non
solum sacerdoti esse huius Sacramenti ministerium,
eundem errorum de ministerio antea tenuit
Wiclephus, ut pater ex Waldensio tomo 2. cap.
145. & colligitur ex bulla Martini Quinti sess. 45.
Concil. Constantiens, vbi suspectus de haeresi
dicitur inter cetera interrogandus, utrum credit,
quod Christianus ultra contritionem cordis habita
copia sacerdotis idonei, soli sacerdoti ex necessitate
salutis confiteri tenetur, & non laico, seu
laicis, quantumcunque bonis, & deuotis.
Sed certa fide confitit solum sacerdotem effec-

Seu certa fide constat solum sacerdotem esse ministrum huius Sacramenti. patet ex Florent. decreto de Sacramentis. & ex Trident. sess. 14. cap. 10. vbi id exprelse definitur contra Lutheranos. idem docetur capite 6. eiusdem sess. idem docent 8. Leo epist. 92. vbi agens de hoc Sacramento ait: Si diuina beatitudinis ordinatis. ut indulgentia. Dei supplicationibus. sacerdotum neque obtemperem. Chrysostomus lib. 3. de sacerdotio. & Hieron. in caput 16. Matthaei in illa verba. & dabo tibi claves. v. ratio a priori est institutio Christi. qui. vt confab. ex traditione Ecclesiastica Iohannis 20. foliis Apostolis. corumque in sacerdotio successoribus dedit potestatem peccata remittendi.

Dices, Cyprianus lib. 3. epist. 17. concedit lap-
is in perfectione, vt in defectum sacerdotis pos-
sit in articulo mortis exhomologesim facere
pud Diaconum.

Reip. Cyprianum non agere de confessione sacramentali, sed de eâ, quæ olim fieri solebat à publicè pénitentibus in ordine ad reconciliacionem in foro Ecclesie, quæ reconciliatio in defectum sacerdotis committebatur Diacono. similiter aliqui scholastici cum docent confessionem posse instrui apud laicum in absentia sacerdotis, non agunt e confessione sacramentali, sed de alia, quæ ad suum illuminationem, vel ad consilium petendum fieri orefest laico.

Vtrum verò laicus tentans sacramentaliter abluere aliquam incurrit irregularitatem, commo-
dus traditur in mat. iia de irregularitate.

D V B I V M I I.

*Vtrum qui uis sacerdos sit minister
huius Sacramenti?*

AFFIRMANT aliqui, quorum sententiam censet probabilem Dur. dist. 19. q. 2.
Sed sententia negativa est certa, quam commu-

inter tradunt Theologi, sumiturque ex Concil. Flor. decreto de Sacramentis dicente: Minister hu- Flor.
ius Sacramentum est sacerdos habens auctoritatem absolu-
tendi vel ordinariam, vel ex commissione superioris, &
clarius ex Trid. sess. 14. cap. 7. docente, nullius esse Tridem.
momenti absolutionem eam, quam sacerdos in
eum profert, in quem ordinariam aut subdelega-
tam non habet iurisdictionem, vbi docet ad absolu-
tionem requiri iurisdictionem, & indicat, seu
potius supponit huiusmodi iurisdictionem non
competere omnibus sacerdotibus: si enim omni-
bus competeteret, & quidem iure divino, frustra di-
ceretur nullius momenti esse absolutionem &c.
cum respectu penitentis nunc dispositi nulla vi-
quam inefficax esse posset.

Adde constat in Ecclesiis non omnes sacerdotes possunt habere ordinariam iurisdictionem ratione officij, constat etiam non omnes, qui carent iurisdictione ordinaria, habent iurisdictionem delegatam, seu ex commissione pastorum.

Porro huiusmodi iurisdictionem essentialiter requiri ad valorem absolutionis optimè colligitur ex natura huius Sacramenti, quod est institutum per modum iudicij, actus autem iudicialis, & sententia necessaria requirit iurisdictionem in forence sententiam respectu eius in quem profertur.

Vtrum in articulo mortis omnes sacerdotes possint absoluere, item an possint absoluere, quando materia non est necessaria, infra dicetur.

Contra resolutionem potest obici quod viuisque sacerdos in sua ordinatione accipiat potestatem remittendi peccata, ut patet ex formâ: *Accipit*

Sp̄itum Sanctum, quorum remissis peccatis, remittuntur
eis; quæ potestas datur illimitata, & proinde unus-
quisque sacerdos in re diuina habet potestatem re-
mittendi peccata respectu cuiuscumque, quæ pro-
inde potestas non potest efficaciter per Ecclesiam
impediti quin validè exeat in actu, si penitentis sit
dispositus, quantumvis sacerdos peccet, si contra
Ecclesias prohibitionem aliquem absolutat in hoc
Sacramento, vel absolutat à certis casibus, hæc ob-
iectio petet difficultatem, unde competit sacerdoti
iurisdictio in foro penitentie, itaque

D V B I V M . I I I

*Vnde sacerdotes habeant jurisdictionem
in foro pænitentiae?*

Ex argumento factō videtur probari, quod habent iure diuino: quia quod competit sacerdoti vi sua ordinationis, ei competit iure diuino, sed vi sua ordinationis ei competit potestas absolucionis. Nec autem potestas intrinsecē dicit iurisdi-
ctionem, cū sit potestas ius dicendi, & ferendi sententiam, quod non potest validē exerceri sine iurisdictione. Confir. actus absolutionis intrinsecē sit actus iudicialis, & sententia iudicis, igitur ad iuris valorem intrinsecē requirit iurisdictionem in absolucione.

2. Nisi dicamus iurisdictionem iure divino com- Secundus
tere sacerdoti in foro penitentia, non apparet, quomodo summus Pontifex possit sacramentaliter bfolui, cum nullus possit alteri dare iurisdictionem respectu sui, nec Pontifex habeat superiorem in terris iurisdictionem dari possit.

3. Si iurisdictio non detur a Deo, dicendum est Tertiū
llam dari ab Ecclesia, atque adeo absoluens potest dicere; Ego te absolu auctoritate Ecclesia, & hoc iuricium poteris dicī Ecclesiasticum.

Kkk 2 4. Trid.

Quarto.

Huius sententia auctores variè se explicant.
Primus dicens modus.

Falsitatis arguitur.

24.

Secundus.

Angelus.
Maior.
Vafq.

Terius modus.
Nauarr.

Quartus.
Petr. Soto.

Plerique distinguunt potestas ordinis à potestate iurisdictionis. Ordinis à potestate iurisdictionis.

25.
Conclusio iurisdictionis videtur cōcedi iure humano.

Subiungere personam in re non

4. Trid. sess. 14. cap. 5. dicit Christum è tetrico ascensurum ad cœlos sacerdotes sui ipsius vicarios reliquise, tanquam praesides, & iudices, ergo dedit illis iurisdictionem, cùm nemo posset dici ab alio iudex constitutus, nisi ab eo iurisdictione accipiat.

Propter hæc, & similia argumenta quibuldam videretur iurisdictionem quoad forum penitentiae prouenire sacerdoti iure diuino, qui tamen rem diversimode explicant, nam auctores qui censem quilibet sacerdotem iure diuino posse absolvere, censem iurisdictionem non differe à charactere ordinis sacerdotalis, sed re ipsa esse characterem sacerdotalem per respectum ad Sacramentum penitentiae, & proinde in ordinatione sacerdotis conferri ei completam iurisdictionem, que absque ulteriori aliqua conditione posset validè exire in actu, quæ sententia, ut patet ex dubio præcedenti, falsa est, nec potest sustineri, cùm constet non posse quilibet à quolibet ab soli, & casus ita resuari in Ecclesia, ut non possit quilibet sacerdos validè ab illis absoluere.

Conuenit ergo communiter inter Doctores ad absolutionem faltem mortalium nunquam explicitorum in hoc Sacramento ita requiri aliquid ex parte Ecclesia, ut si illud desit, irrita sit futura absolutione, quo tamen non obstante.

Alii censem potestatem iurisdictionis pro foro penitentiae cōpetere iure diuino, esse quæ ipsum characterem sacerdotalem, nec quidquam tribuit Ecclesiam sacerdoti, quod se teneat ex parte causa efficientis, sed per eam solum applicari materiali, seu subiici personas, in quas sacerdos ius posuit in hoc Sacramento dicere, tenet Angelus verbo confessio 3. nu. 4. Major dist. 9. q. 1. in fine. Valquez tomo 3. in 3. partem disp. 239. cap. 5. in fine, & tomo 4. q. 93. art. 1. dub. 2. nu. 25.

Alij censem per ordinationem dari iurisdictionem in habitu: per Ecclesiam vero dari in actu, ita Nauar. cap. 4. summae num. 3.

Alij censem iurisdictionem competere Episcopis, & pastoriis iure diuino: alij vero concedi ab Ecclesia, indicat Petrus Soto lectione 5. de confessione.

Plerique distinguunt potestatem ordinis à potestate iurisdictionis, & hanc dicunt per Ecclesiam conferri, ita ut ipsa moralis potestas ius dicendi proueniat ab Ecclesia, quod intelligunt de quovis inferiore ipso summo Pontifice, quem constat suam potestatem habere immediate à Christo, hoc sententia videtur cōmodiorem loquendi modum usurpare, vnde Resp. &c.

Dico iurisdictionem etiam pro foro penitentiae videtur concedi iure humano, seu per Ecclesiam, requiritur quidem iure diuino iurisdictionem, aliquis validè posset in hoc Sacramento absoluere, ut ex dictis patet: hanc tamen iurisdictionem verius est ab Ecclesia concedi.

Probatur iurisdictio Concil. Flor. & Trid. solum duplex iurisdictione in Ecclesia agnoscitur, scilicet ordinaria, & delegata; utraque autem recipitur ab Ecclesia, prior quidem ex iure, cùm tribuitur officium: posterior vero ex superioris commissione.

2. Nisi sit quæstio de nomine, & aequiuocatio in modo loquendi, qui dat alicui potestatem absoluendi, debet censem dare iurisdictionem, cùm iurisdictione non sit aliud, quam moralis potestas ius dicendi, & ferendi sententiam; atque Ecclesia dat potestatem absoluendi, ut patet ex communis modo loquendi in bullis Iubileorum. imò idem dicendum est etiam si dicamus Ecclesiam subiungere

personas, in re enim nihil est aliud quam sacerdoti tribuere moralē potestatem ius dicendi tali persona.

3. Ecclesia dicitur restringere potestatem sacerdotum, interdum eisdem omnem potestatem adiungere, quæ pleno sensu designat ipsum principium morale, per quod minister constitutus potens ius dicere pendere ab Ecclesia.

4. Pastor non sacerdos potest suum parochium alteri subiungere in ordinem ad Sacramentum penitentiae, ergo habet in illum iurisdictionem etiam in ordine ad forum penitentiae: hanc tamen non potest dici aliunde habere, quam ab Ecclesia, ergo prior consequentia probatur, non potest alteri subiungere nisi non subditum, & eum, in quem nullam habet iurisdictionem. minor vero probatur, quia in casu positivo non potest habere iurisdictionem iure diuino ratione characteris sacerdotalis, cùm supponatur illo carere: non potest etiam ostendti ex alio capite, quod eam habeat iure diuino, quod si talis pastor habeat iurisdictionem iure humano, non est quod allèramus illam conferri iure diuino.

Ex dictis patet non esse differentiam constituentiam inter Episcopos, & pastores ex una parte, & eos, qui potestatem habent delegatam, exalterata, adde quod Episcopus vi sua ordinationis non habeat necessariò villam iurisdictionem, cùm posset dari Episcopus, qui nulli præficit Ecclesia, pastor etiam officium recipiat ab Ecclesia, & promide iurisdictionem.

Patet etiam quod si Nauarrus velit propriam locum de iurisdictione, minus bene dicat iurisdictionem in habitu competere sacerdoti iure diuino; in actu autem concedi ab Ecclesia. quia si intelligat quod Ecclesia ita concedat iurisdictionem, ut fine silius concessionem sacerdos non possit validè ferre sententiam, in re ipsa negat villam iurisdictionem diuino iure sacerdoti competere. quid enim est aliud habere iurisdictionem in habitu, quam quantum est ex parte principij, & moralis potestatis validè posse absoluere? si ergo fine concessionis Ecclesia sacerdos non possit validè absoluere, dicitur neque habere iurisdictionem in habitu. si tamen solum velit sacerdotem in sua ordinatione accipere quasi in radice iurisdictionem, seu constituti proxime capacem obtinendi iurisdictionem in foro penitentiae, in re non videtur male sentire: tamen minus propriè loquitur.

Patet, quod subiungere personam seu applicare materialē sacerdoti in hoc Sacramento re ipsa non sit aliud, quam sacerdoti dare iurisdictionem in talē personam, quia cùm nullus possit alteri subiungi in ordine ad absolutionem nisi iudicari, non potest aliquis alteri subiungi, nisi si constitutus iudex, cùm hæc sint correlativa.

Aduerte ex eo quod iurisdictione sacerdotibus tribuatur ab Ecclesia, quæ eam possit limitare, suspendere, auferre, nullum periculum animibus creari, quia Spiritus Sanctus qui regit Ecclesiam, & summi Pontificis, nunquam patietur eum omnino subtrahere iurisdictionem huic Sacramento necessariam.

Ad argumentum in fine superioris dubius propositum Resp. sacerdotibus dari quidem in sua ordinatione potestatem peccata remitti, & sanctificandi fideles in hoc Sacramento, sed quam tumdem exerceere poterunt, quando sufficienter fuerint prædicti iurisdictione, quam iurisdictionem non accipiunt immediatè à Christo in sua ordinatione,

tione, sed ab Ecclesia, sine qua iurisdictione nullum possunt validè absoluere. vnde

Ad primum argumentum initio huius dubij

propositum

Resp. sacerdoti non competere vi solitus ordinatio potestatē absoluendi, sed virtutem sanctificandi per modum iudicij vbi accelererit iurisdictionio. quo sensu Trident. sess. 14. cap. 6. docet sacerdotes per virtutem Spiritus Sancti in ordinatione collatam tanquam Christi ministros functionem remittendi peccata exercere, ad confirmationem. Resp. concedendo absolutionem esse intrinsecum iudiciale, & ad sui valorem require iurisdictionem in absoluente: negando tamen huiusmodi iurisdictionem concedi immediatè à Christo.

Ad secundum Resp. negando assumptum, & dico secundum ultimam sententiam commode posse explicari, quomodo summus pontifex possit sacramentaliter absoluere, cum enim sit ous Christi, potest in suum bonum alteri iurisdictionem respectu sui in hoc foro concedere, quemadmodum potest respectu aliorum, nam hæc iurisdictionis favorabilis potest concedi ab eo, qui vniuersalem habet iurisdictionem in ecclesia respectu cuiuscumque, qui est membrum Ecclesie, & onus Christi, quæ conditio etiam in ipso pontifice reperitur.

Ad tertium Resp. similiter negando assumptum, nam iudicium ab aliquo principe institutum quoad formam, & alia, non dicitur inferioris, sed ipsius principis, quamvis iurisdictionis necessaria ad tale iudicium exercendum conferatur ab inferiori, cui princeps id commiserit, v. g. erecto tribunal ab aliquo principe, etiam si committat alteri, vt quibusdam personis iurisdictionem tribuat ad causas in eo terminatas: iij tamen non dicuntur ferre sententiam nomine eius, à quo immediatè iurisdictionem accipiunt, sed nomine principis, & tribunal dicunt esse principis, in præsenti ergo dicendum quod, licet Christus collationem iurisdictionis huius vel illi persona faciendam Ecclesie commisit, tribunal tamen pœnitentia non desinat esse diuinum, & in quo sacerdos absoluere auctoritate Dei, quod ex eo confirmatur, quod vis collativa gratia & operativa sententia derivetur immediatè à Christo, quæ in hoc Sacramento est præcipua, & proinde sacerdos non debet dici absoluere auctoritate Ecclesie, sed Dei, pro quo

Notandum ad hoc, vt absolution in Sacramento pœnitentia, & sententia sit efficax, duo esse necessaria: scilicet potestat ordinis, & iurisdictionem, & hanc quidem require vi sententia sit legitima: aliam vero, vt sententia sit gratia operativa & efficax circa remissionem peccatorum. vnde pastor nondum sacerdos non potest absoluere in hoc Sacramento, quamvis habeat iurisdictionem, quia scilicet non habet characterem, ratione cuius sententia illius possit esse gratia operativa: simplex autem sacerdos, cui ab Ecclesia non est collata iurisdictione, non potest absoluere defectu prioris conditionis.

Ad quartum Resp. Concilium loco citato nihil aliud velle, quam Christum instituendo hoc Sacramento, & tribunal pœnitentia, voluisse vt sacerdotes non nisi modo iudicario peccata remitterent, atque adeo cum iurisdictione in peccato non tamen voluisse hanc iurisdictionem immediate concedi à Christo sacerdotibus, cum loco à nobis cit. fatis indicet contrarium, nihil etiam aliud vult Christus Ioan. 20. in illa sententia: Quo-

rum remisit peccata, remittuntur eis &c. solum Explicatur enim vult instituere tribunal, quod causa peccatorum commissorum post baptismum possint terminari per eos, quibus legitima iurisdictione fuerit concessa, quam ibidem concessam singulis sacerdotibus nego, sed dico eo loco, atque adeo sacerdotibus in sua ordinatione immediatè concedi solam potestatem sanctificandi, & reconciliandi, que possit validè exire in actu, vbi accelererit iurisdictione: ita tamen vt per ordinacionem constituantur in eo gradu, in quo sint proxime capaces talis iurisdictionis, & nullus alius sit capax ad sententiam in hoc Sacramento validè ferendam. quia nullus carente charactere sacerdotali prædictus est virtute operativa in tali sententia.

Notandum dicta in hoc dubio non solum intelligenda respectu mortalium, sed etiam quoad venialia, quamvis enim, per se loquendo, nullus tenetur ea clausibus subiungere: si tamen subficiantur, requirunt in absoluente iurisdictionem, quæ, vt patet ex dictis, non habetur iure diuino, saltem quoad suum ultimum complementum.

Sotus quidem dicit. 18. qu. 4. artic. 2. s. at vero, sotus ref-

enset in confessione venialium non requiri iurisdictionem, sed contrarium patet ex dictis, & ex

Conc. Trid. sess. 14. cap. 5. 6. & 7. ex quibus constat hoc Sacramentum esse aliquod iudicium & absolutionem, esse instar actus iudicialis, igitur sacerdos in hoc Sacramento est index, & proinde quæcumque materia ei subiungatur, requirit iurisdictionem, vt eius sententia sit valida. hanc autem iurisdictionem non habere ex sua ordinatione saltem expeditam, (vt hic omitterat varios modos sententiendi, de quibus initio huius dubij egimus) vel ex eo patet, quod absolutionem etiam collata respectu venialium à nominatio excommunicato sit nulla propter Ecclesie prohibitionem, quia impeditur exercere actus iurisdictionis cum eorundem actuorum irritatione, quod fieri non posset, si qui quis sacerdos haberet iure diuino expeditam iurisdictionem respectu venialium.

Quod dicimus de venialibus, dicendum etiam de quibusvis peccatis in mortis articulo, pro quo etiam articulo requiri iurisdictionem in absoluente patet ex dictis, & ex Trid. sess. cit. cap. 7. ex quo etiam capite patet hanc iurisdictionem non competere sacerdotibus iure diuino, (quamvis plures pro hoc articulo, contrarium sentiant) nam Concilium docet semper in Ecclesia custoditum, vt in articulo mortis nulla sit reservatio &c. iudicantis quod proneniat ex concessione Ecclesie, quod etiam in eo articulo unusquisque sacerdos possit absoluere.

Confir. quia varij dubitant num sacerdos ha-
reticus possit in eo articulo validè absoluere, &
licet alij assertant posse: censent tamen posse per
Ecclesie impediri, ne id validè faciat, neque ex
eo quod iurisdictione etiam eo casu à Ecclesie con-
cessione pendeat, merito timeri potest vnum animarum periculum, quia, vt ea hacenus non defuit
in iurisdictione concedendâ, ita Spiritus Sanctus,
qui eam gubernat, non patietur illam inquam defi-
se cum animarum detimento.

Dices ab ipso initio Ecclesie unusquisque sacerdos potuit quemcumque in mortis articulo constitutum absoluere, igitur signum est id ei iure diuino non competere.

Resp. negando consequentiam: solum enim se-
quitur eam confutudinem ex Apostolica tradi-
tione procedere.

D V B I V M IV.

Quinam habeant iurisdictionem ordinariam in foro pænitentiae?

29.

Conclusio.

Res p. breuiter eos omnes, qui ex vi proprij officij & muneri habent curam animarum, ac in primis Summus Pontifex habet ordinariam iurisdictionem in hoc foro in totam Ecclesiam, idque iure diuino, cum primum est electus. 2. eandem habent Episcopi (iure Ecclesiastico) respectu suorum subditorum, quam habent statim à confirmatione etiam ante consecrationem. 3. eandem habent parochi respectu suorum paroecianorum, his adiunguntur legati à latere, pænitentiarii Pontificis & Episcoporum, item Episcoporum vicarii, Nuntij Apostolici respectu populorum sua legationis, Decanus Capituli respectu illius, superiores etiam locales ordinum, Vicarius perpetuus parochi, nam is habetur tanquam ordinarius parochi, imò vicarius temporalis, qui demortuo pastore solet constitui, dum de alio pastore prouideatur, quia talis in toto officio pastoris succedit, & ad id ad tempus deputatur, Capitulum sede vacante, Abbas habens iurisdictionem Episcopalem in sacerdotes. addit Archiepiscopum respectu populum suorum suffraganorum dum visitat. videri potest capitulo ultimum de censibus in sexto, extra casum visitationis non habet.

30.

Aduerte 1. iurisdictionem Episcoporum, & aliorum non tam restringi loco, quam personis, cum hoc forum solum requirat iurisdictionem in personam. & proinde qui in hoc foro habet iurisdictionem in aliquam personam, potest eam vbiique absoluere extra diocesim, paroeciam, cum hoc iudicium nullam externam solemnitatem requirat vel externum strepitum, & proinde non necessariis regulandum iuxta modum externorum iudiciorum, respectu quorum turbaretur gubernatio, si quilibet superior suum subditum posset vblibet indicare in foro contentioso.

Acquiritur
hæc iuris-
dictione ra-
tione habi-
tationis.

Aduerte 2. Episcopum, vel parochum non solum ratione domicilij hanc iurisdictionem in alium acquirere, sed etiam ratione habitationis, ut communis Doctores, vnde qui censetur alicubi habere solam habitationem, potest pastori loci confiteri etiam ad præceptum implendum, ut studioviuueritatum, qui possunt confiteri pastori domicilij, vel habitationis, tanquam ordinariam in se habentibus quoad hoc forum iurisdictionem.

Aduerte 3. omnem eum, qui habet iurisdictionem ordinariam, posse alterum delegare iuxta modum sua iurisdictionis, qui proinde iuxta modum sua delegationis potest absoluere subditum delectum extra eius territorium.

Aduerte 4. iurisdictionem in hoc foro non acquiri in aliquam ratione delicti certo loco commissi, quia confessio diuidi non potest, & proinde non debet iurisdictione acquiri ratione loci, in quo delictum est perpetratum.

D V B I V M V.

Quinam habeant potestatem delegatam?

32.

Ad delega-
tionem re-
quiritur

Respondeo omnes eos quibus ab aliquo ordinariam potestatem habente est legitimè concessa, siue expresse concedatur, siue tacite, cum ve-

ro hæc concessio fiat homini ab homine; homines aliquod, autem per signa, externa inter se conuersentur, & gaudiis exsibi in vicem communicent, vt quis tanquam delectum, gatus possit absoluere, requiritur aliquid externum, per quod exteriū iudicari possit hanc facultatem esse concessam.

Summus Pontifex potest aliquem delegare pro totâ Ecclesia, etiam repugnantibus Episcopis & Parochis, cum cius potestatis ab his minime pœdat, & his etiam iuris non tantum validè, sed etiam licet è vi possit quando ita iudicat expedire.

Confit. ab experientia, quæ constat variis auctoritate. Pōtificum à iurisdictione Episcoporum, vel Parochorum esse exemptos, possunt etiam Episcopi delegare pro totâ diocesi, etiam repugnantibus parochis: hi tamen non possunt repugnare Episcopo, vel summo Pontifice, quemadmodum nec possunt Episcopi eodem Pontifice repugnare, cum inferiores habeant potestatem delegandi cum subordinatione ad superiores, quibus in suo munere subiiciuntur. vnde est nulla, & irrita delegatio inferioris, facta repugnante superiore, & rati deputationi resistente, & per consequens actus ex ea exercitus est invalidus. Dico resistente, quia si solum ostendat se rem minus probare, non tamen sufficiens ostendat se irritare delegationem inferioris habentis ordinariam iurisdictionem, delegatio subiicitur, cum non eo ipso irritentur actus inferioris operantis ex potestate suâ ordinaria, quod res superiori minus placat.

Aduerte 1. potestatem delegatam in hoc differre ab ordinariâ, quod hæc non possit pro arbitrio Episcopi auferri, sed solum ex causa urgente, quia competit à iure ratione officij: delegata verò possit auferri, pro nudo concedentis arbitrio, quia non est annexa officio, nec per se habet se in radicem, & quidem ea, quæ conceditur ad certum tempus vel ad certum actum, iiii transacti exipit. Ea tamen, quæ data est indefinite, non exipit morte concedentis, vel si is priuetur officio, quamus enim eo sensu dicatur pendere à voluntate concedentis, quod concedens possit eam auferre. non tamen pendas eo sensu, quasi continuo pendas à politino consensu concedentis. ratio est, quod huiusmodi delegatio potius æstimanda sit fauor, & gratia respectu eius, cui fit, quam nuda concessio iurisdictionis, vnde de illâ non est iudicandum sicut de delegatione iurisdictionis in foro contentioso, sed sicut de gratia, quæ non solet exipire per mortem concedentis.

Vnde sequitur, quod facultas absoluere data, nec revocata à concedente perseueret donec reuocetur per successorem. videri potest Sanchez lib. 8. de matrimonio disp. 28. num. 72. vbi fuit id tractat, intelligitque etiam de eo, cui à Parocho facta est delegatio num. 75. & proinde is qui habuit facultatem à Parocho audiendi confessiones paroecianorum illius, potest eas excipere etiam mortuo Parocho.

Idem iudicium sit de gratia factâ alicui eligendi confessarium, quæ sufficiens est, vt etiam post mortem concedentis eligi possit, quia eo casu potestas in radice data est ante mortem concedentis.

Notandum est diligenter modus concessionis, si enim in concessione dicatur donec reuocauerit, facultas per mortem concedentis non exipit: quia in concessione requirebatur actus positivus voluntatis ad hoc, vt gratia exiparet, quia actus per mortem præcisè non interuenit. si verò dicatur quantum mihi visum fuerit, vel visque ad meum beneplacitum,

placitum, per mortem expirat, quia beneplacitum non censetur post mortem durare, seu concedens non potest dici perseverare in sua voluntate. videri potest Sanchez disp. cit. num. 49. 64. 72. 77. 79. Henriquez lib. 7, qui est de indulgentiis cap. 21. num. 6. Suarez disp. 26. sect. 3. num. 5. & sequentibus, si potest sit alicui delegata ratione officij, transit ad successorem in officio.

34. Adverte 2. eum, qui solum habet potestatem delegatam excipiendi confessiones, non posse eam subdelegare, cum sint diuersæ potestates, quarum posterior non continetur in priore, & priore concessa non censetur eo ipso concedi posterior. & haec tenus de potestate delegata expressè concessa.

35. Eadem potestas censetur tacite concedi, cum habens ordinariam potestatem adiurit sacerdotem excipientem confessiones in sua parœciæ &c. nec contradicat, cum facile posse scire eum non posse aliunde confessiones excipere, & simul possit facile contradicere. nam, ut habet regula iuris in sexto, qui taceat, confentire videtur, hic tamen modus non videtur facile usurpandus, quia conditio-nes requiriunt non possunt facile innoscere. 2. eadem potestas habetur, quando iuxta aliquam probabilem Doctorum sententiam aliquis iudicatur habere sufficientem iurisdictionem, siue quia suppetunt probabilia argumenta, siue quia iura probabilitas hoc modo explicantur. nam tali casu Pontifex censetur tacite concedere iurisdictionem, ne innumeræ animæ illaqueantur.

3. Qui bona fide absoluunt ex consuetudine, vel præscriptione, censentur habere iurisdictionem, tum quia haec sunt indicia iurisdictionis aliquando concessa, tum quia eo casu etiam interuenit tacitus Pontificis consensus.

4. Quando excommunicatus, qui alias habebat iurisdictionem, toleratur, censetur eidem relinqui iurisdictionem, vix expeditus in bonum aliorum, qui cum eodem possunt conuersari.

5. Quando intercedit error communis, ut ignorantia reuocata potestatis alicui delegate, is validè absoluat, idem dicitur quando intercedit communis ignorantia, quod aliquis amiserit beneficium, ratione cuius competit iurisdictione, vel quod illud non validè acquisierit propter occultum aliquem suum defectum, vel conferentis beneficium, nam nec eo casu careat iurisdictione per modum habi-
tus: tamen in bonum animarum Pontifex censetur afflister ad singulos actus validè exercendos, eique dare actuali iurisdictionem propter titulum coloratum iuncta communi ignorantia, cum probabilis sententia doceat alios eo casu in vitro que foro valere, quod potissimum de foro penitentia dicendum, ne illaquentur innumeri, quanto non est examinare, an adhuc duret commissio, an beneficium sit legitimè acquisitum &c. quod maximè verum est, si penitentis ignoret talem carete iurisdictione.

Petes 1. an ad validè absoluendum sufficiat ratificatione de futuro?

Resp. negariunt: quia talis ratificatione non dat iurisdictionem pro eo tempore, quo exercetur hoc iudicium: quia tamen tunc necessaria est in absolute.

Confir. si daret iurisdictionem, absoluio esset valida, quantumcumque superior resciens repugnaret, nec eam ratum haberet, quod aperte falso est, cum ergo non sit potestas in absoluente, quando ponitur forma, Sacramentum est nullum, cum forma ad sui valorem requirat de praesenti iu-

risditionem in absoluente, nec sufficiat eam posse concedi, quando non est forma.

Dices ratificationem retrotrahi, & mandato non est dubium comparari ut habet regula iuris in 6.

Resp. regulam solum habere locum in his, quæ à futuro consensu possunt dependere, & vim, ac robur accipere: non vero in Sacramento, in quo futurus consensus non dat praesentem iurisdictionem, quando eius substantia ponitur: quia tamen pro eo tempore requiritur.

Petes 2. an quibus sacerdos habeat facultatem absoluendi à venialibus, vel etiam à mortalibus, à quibus homo fuit legitimè absolutus?

Resp. affirmatiū: suppono ex dictis dubio 3. vt quis etiam ab his possit absoluere, requiri iurisdictionem, & hanc iure humano concedi: hoc suppono ratio responsionis est, quod Ecclesia concedat hanc iurisdictionem respectu materiae non necessariae, ita interpretante viu, & confuetudine, unde cum haec potestas proueniat saltem ex tacita Pontificis concessione, Episcopus non potest eam facerdi adimere.

Adverte id videri intelligendum de ijs, qui non sunt per Ecclesiam degradati, vel nominatim excommunicati, vel nominatim ab officio suspensi, hi enim ex senso communio Doctorum nihil videntur posse in hoc foro penitentia extra articulum mortis.

Petes 3. an quilibet sacerdos habeat potestatem delegatam in mortis articulo?

Resp. affirmatiū: quod tenent Doctores ex cap. pastorali, de officio ordinarij, & ex Trid. self. 14. cap. 7. dicentes: In Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatione in articulo mortis, atque adeo

omnes sacerdotes quilibet parentes à quibus suis peccatis & censuris absoluere possunt, idque fuit necessarium, ut perfectius animarum saluti in tantâ necessitate consuleretur.

Dubitari potest, num haec potestas competit etiam haereticis, & schismaticis? negat Sotus dist. 18. q. 4. art. 4. Nauarr. cap. 26. num. 26. saltem de haereticis, quidam alij addunt etiam negari nominatim excommunicatis, & ab officio iupensis.

Verum communius Doctores saltem post Trid. consentanea facultatem omnibus omnino sacerdotibus competere, quod omnino verius est. 1. quia particula, omnes, hunc sensum recipit, & proinde in ea amplitudine potest intelligi.

Confirm. per particulam, quilibet, & quibus suis, quilibet fideles possunt absoluere ab omnibus prorsus peccatis, ergo similiter per particulam, omnes, quilibet sacerdos nullo excepto potest absoluere, 2. id aliquo modo postulat motuum Concilij, ut scilicet animarum saluti in tali necessitate consulari, Ecclesia ergo voluit in eo casu summum favorem fidelibus praestare, & concedere iurisdictionem omnibus, qui ex suo gradu illius sunt capaces, quales sunt omnes sacerdotes.

Quæsi tamen potest num ita quiuis sacerdos possit absoluere, ut quilibet possit accipi praesente Parochio, vel alio legitimam habente potestatem?

Videt. num. 156. Nauarr. supra. Henriquez lib. 6. cap. 11. num. 4. & 6. insinuant non posse, sed ordinem seruandum inter eos qui possunt haberi,

quod aperte tradit Suarez disp. 26. sect. 4. num. 1. docens eum ordinem seruandum, ut prius sumatur proprius pastor, vel alius habens potestatem delegatam, si possit haberi, nec sit censurâ irretitus, approbatus non habens iurisdictionem, non ap-

37.

Petitio 2.

Resp. affir.

Episcopus non potest adimere facultatem absoluendi à venialibus.

38.

Petitio 3.

Cap. Pasto-ralis. Trident.

39.

Dat. inci- dens. Sot. Nauarr.

Resolutio.

40.

Quæstio.

Videt. Henrig. Nauarr. Suar. Vajg.

probatus, 4. catholicus nominatim excommunicatus &c. vltimò hereticus, vel schismaticus. quod etiam docet Valsquez q. 93, art. 1. dub. 4. num. 19. Sanchez lib. 2. in decalogum cap. 13. num. 7. qui plures citat, colligi etiam potest ex ijs, quæ tradit Aula tractatu de censuris parte 2. cap. 6. disp. 3. dubio 1. conclusione 4. & alij, quia pænitentibus prioribus, & non reculantibus excipere confessiones, nulla est necessitas accipiendo posteriores, quæ necessitas est causa, ob quam in eo casu cuilibet sacerdoti detur facultas absoluendi.

Sa tamen verbo *absoluto* num. 4. censet nullum ordinem seruandum, cuius sententia, speculatiæ loquendo, non videtur improbabilis, pro quæ plures citat Sanchez suprà num. 6. eò quod Concilium nullum ordinem constitutum, & quia vult in eo articulo amplissimum fauorem pæstare fidibus. nec obstat quod in circumstantijs relatis non sit necessitas respectu posteriorum, quia ut confessio vñ suam obtineat, non requiritur ut motuum legislatoris in singulis casibus inueniatur, sed sufficit quod interdum possit inueniri, quia non restringit concessionem ad casus particulares, quibus necessitas re ipsa inueniatur, sed generaliter concedit, quia necessitas interdum subesse potest, quamvis autem, vt dixi, speculatiæ id non videatur improbabile; non tamen iudico in prædicta à priori sententia recedendum. videri possunt dicta de Sacramentis in genere q. 64. art. 6. dub. 2. circa 1. conclusionem, idem proportione dicendum si sit pæsens aliquis, qui alias potest absoluere à censurâ.

41. Aduerte 1. si quis bona fide procedat, non esse magnum scrupulum faciendum, & quando non adest proprius pastor &c. non esse anxiè discendum, an facile haberi possit, sed ægrotum, læsum &c. posse confiteri ei, quem habet obuium, & si inchoata confessione apud eum, qui alias non habebat potestatem superueniat aliquis habens potestatem, pænitentem non teneri priorem relinquare, sed posse pergere, quia in tali circumstantia confessarius indubie habet facultatem, eum pænitens non teneatur idem bis confiteri, nec propter alterius aduentus debeat confessionem dimidiare recensendo pastori &c. id quod nondum in confessione aperuerat. si tamen affectus esset censurâ, deberet prius absoluiri ab habente potestatem extra mortis articulum, vt iudicatur cap. eos, quæ de sententia excommunicationis in 6. videri potest Sanchez cap. cit. num. 14. & 15.

42. In necessitate potest peti Sacramentum à non parato, licet is pætitur pæcaturus.

Aduerte 2. in ea necessitate Sacramentum posse peti à non parato, etiam si pætitur pæcaturus, scilicet quando deest alius, nam potest actum exercere abfque peccato, & vrget necessitas talem actum petendi, propter quam pænitens non censetur confessionalium ad peccatum inducere, vel eius peccato cooperari.

43. Imò quando deest alius, pænitens non tantum potest, sed etiam debet petere hoc Sacramentum ab excommunicato, imo heretico, si non sit periculum scandali, peruerisionis &c. quia cum comminior sententia teneat eum posse absoluere, vt confitetur in articulo mortis sua salutis consulat, & vt pæcepto confessionis satisfaciat, tenetur tali confiteri.

44. In tali articulo sacerdos potest absoluere ab

omni casu quantumvis alias reseruato, vt patet ex

Conc. Trid. cap. 7. citato, & ita quidem, vt pa-

nitenens non teneatur postmodum superiorem adi-

re, quia, vt Concilium loco cit. in mortis articulo

nulla est reseruatio, iuxta varios solū potest absoluere in absensia eius, cui casus alias reseruatur, tenet Valsquez suprà num. 18. & quidam alij.

Potest etiam absoluere à quævis censurâ: si tamen censura fuerit reseruata superiori, quo casu euadat is qui fuit absolutus, debet per se, vel per alium coram superiori compare, vt eius mandatis obediatur, vt censem communiter Doctores ex capitulo eos qui, de sententia excommunicationis in 6. alioquin ipso iure reincidat in censuram.

Petes 4. an dicta de articulo mortis etiam intelligentur de constitutis in mortis periculo? v. 8. de milite initio periculoso confitum, de ingressu in periculoso nauigationem, &c. aliqui negant, sed probabilius affirmit plures, quod potest colligi ex cap. eos qui cit. vbi articulus mortis, & periculum pro ijdem sumuntur. addi potest quod in tali periculo pæceptum confessionis obligatur, & sit summa necessitas.

Confirm. quia si in similibus articulis mortis deberet pæcisè expectari, multi cum detrimento salutis deberent carere beneficio absolutionis, igitur favor Ecclesiæ debet etiam de his intelligi. sub his intelliguntur perpetuò tritemibus addicti, secundum Sa suprà id tamen negat Sanchez 3. cap. cit. num. 4.

D V B I V M VI.

Vtrum religiosi, qui ex indultis Pontificum possint confessiones audire, id possint absque licentia parochorum, & an eis confessi teneantur suis parochis confiteri?

45. Q VAMVIS hæc quæstio ex dictis facile decidi posit: quia tamen olim non defuerunt, quæ in re minus prudenter sunt locuti, peculiariter est pertractanda.

Quidam Ioannes de Poliaco, vt refertur extrahuganti, *ratione selectionis*, inter communis, de hereticis, affluit confessoris fratibus habentibus licentiam generalem audiendi confessiones teneri eadem peccata parochio iterum confiteri. 2. Papam in eo dispensare non posse, stante cap. omnis ratione sexus. 3. non posse alia conditione dare licentiam audiendi confessiones, quæ omnia tanquam errore dominantur à Joanne vigesimo secundo, ex trauganti citata. vnde.

Dico 1. certum est Pontificem ita posse concedere facultatem audiendi confessiones, vt pænitens confiteris eam habenti iuris faciat pæcepto Ecclesiastico, neque postmodum teneatur eadem pæcepta confiteri parochio.

Probatur ex eo quod Pontifex universali pæcepto in Ecclesiam habeat potestatem, independentem ab inferioribus pastoriibus, ergo hanc potestatem potest concedere.

Confir. 1. certum est confessum Pontifici, vel Episcopo ita satisfacere pæcepto, vt non teneatur eadem peccata confiteri parochio, ergo etiam certum esse debet Pontificem, vel Episcopum posse alteri eandem potestatem delegare, cum hi non minus possint delegare suam potestatem, quæm pastor communiter acceptus, neque eâ de re vultus possit rationabiliter dubitare.

Confir. 2. qui ex licentia Pontificis potest confessarium eligere, ita satisfacit pæcepto, vt non teneatur.

46. neatur rursum eadem peccata clauibus subiaceat, non est autem ratio, cur non etiam satisfaciat is, qui confiteretur habenti potestatem confessiones excipiendi.

Codic. 2. Dico 2. Pontifices concederunt reip̄a facultatem modo à nobis explicato, atque adeò confessi religiosi habentibus prædictam facultatem non tenentur parochis eadem peccata confiteri. patet ex extrauaganti citatā, vbi id statuit, similiter ex extrau. inter cunctas, de priuilegijs, vbi Benedictus undecimus ait: *Ne sequatur absurdum, ut peccata semel remissa aliquis confiteri tenetur.* Et liberatus debitor ad soluendū remaneat obligatus: ratio est quod alioquin concessio Pontificum esset inutile.

Confirm. quando parochus hanc licentiam tribuit, ita censetur eam dare, vt nullum onus remaneat, ergo etiam censendum est Pontificem ita eam tribuere.

47. Obiectio 1. Dices 1. cap. *omnis viriusque sexus*, de pœnitentijs, & remissionib⁹ statuit quod aliquis prius licentiam obtineat à proprio sacerdote, quām alieno confiteatur.

Resp. tales habere hanc licentiam: nam, vt supr̄ q. 3. dub. 7. diximus, per propriū sacerdotem non solum intelligitur pastor communiter acceptus, sed omnis habens ordinariam potestatem in foro pœnitentia.

Confirm. qui confiteretur Episcopo, omnium iudicio confiteretur satisfeciſſe præcepto Ecclesiasti- co illius capituli, *omnis viriusque*, ergo etiam Episcopus intelligitur nomine proprij sacerdotis, ergo quisquis confiteretur sacerdoti habenti ab eo potestatem, confiteretur obtentā licentiam à proprio sacerdote, qua longe potiori iure sunt intelligendae de eo, qui confiteretur summō Pontifici, vel habenti ab eo potestatem delegatam.

Adde quod licet per propriū sacerdotem intelligeremus pastorem, prout vulgo sumitur; istam non debet intelligi cum exclusione superioris in eodem foro. alioquin sequeretur nullum posse confiteri proprio Episcopo, vel etiam Pontifici sine licentia proprij pastoris, quod est manifeste falsum, si ergo pastor eam licentiam possit concedere, à fortiori eam potest concedere Episcopus, vel Pontifex; cùm ergo reip̄a concederet, dicendum omnem eum, qui confessus est habenti huiusmodi facultatem, satisfeciſſe præcepto cap. *omnis viriusque sexus*.

Ex quibus patet Pontificem concedendo hanc facultatem non dispensare in statuto cap. cit. sed maximè conformiter illi capitulo facere.

Dices 2. haec priuilegia non debent censeri concessa cum præiudicio tertij, seu pastorum, cùm priuilegia sint odiosa, & proinde, quantum fieri potest, restringenda.

Resp. 1. nullo modo debere censeri concessa in præiudicio: nam, vt ostensum est, pastor strictè sumptus non habet ius, vt paræcianus necessariò ei confiteatur, cùm possit confiteri Episcopo, vel etiam summō Pontifici, ergo nullum sit præiudicium pastori, si Episcopus per se valens confessiones excipere, alium sibi substituat, similiter & Pontifex.

Resp. 2. in re nullum possit censeri præiudicium, sed potius leuamen, & fauorem pastorum.

Resp. 3. vt est in præiudicium, priuilegium debere modo relato explicari, cùm illud præiudicium non sit per accidens coniunctum priuilegio, sed in ipso metu absolute concessio continetur. esse autem absolute concessum constat tum ex proprietate

verbi, tum ex ratione Pontificum, addo etiam quod priuilegium sit primariò concessum in favorem ordinum, & in commōdum animarum & proinde de eo sit iudicandum sicut de fauore, atque adeò, quantum proprietas verborum patitur, latè explicandum.

Dices 3. extrau. *vice*, inter communes. Sextus quartus statuit quod mendicantes desistant prædicare, quod parochiani non sint obligati saltem in Paschate proprio confiteri sacerdoti, quia de iure tenetur parochianus saltem in Paschate proprio confiteri sacerdoti.

Reip. in illa extrauagante idem dici quod in cap. *omnis viriusque*, quantum ad rem, & ad præsens instituta pertinet, & proinde in re nihil concludere contra priuilegia mendicantium, qui excipiunt confessiones ex legitimā deputatione superiorum.

Dico in re: quia verisimile est aliquos mendicantes liberiū, & minis prudenter prædicasse parochianos non teneri confiteri proprio sacerdoti, vt collig. potest ex prædicta extrau. quod sāne ita nūdū dictū minus bene sonat, & proinde Pontificem ad concordiam in eundam prohibuisse, ne in posterum ita prædicarent.

Dices 4. Martinus Quintus extrau. *ad uberes*, quam refert Sotus dis. 18. q. 4. art. 3. §. in contrarium, statuit vt confessi religiosi saltem semel in anno suis pastoribus confiteantur. varij ad hanc extrauagantem diversimodè respondent, quorum responsonibus omisſis.

Resp. eam nunquam fuisse vnu receptam.

Peti. vero potest, an religiosi habentes prædictam facultatem possint audire alios religiosos, inuitis eorum prælatis.

Resp. præcīsē vi priuilegiū terminis generalibus concessi non posse. ita statuit extrau. *inter cunctas* cit. & tenet Suarez dis. p. 25. sect. 1. num. 12. in fine idque posulat conueniens ordo, & institutio religionis, vt scilicet religiosi maiorem hac in parte habeant dependentiam à suis prælatis regularibus, quām seculares à pastoribus.

Hinc sequitur, quod prælatus concedens generaliter, vel specialiter suo subditō, vt possit alteri confiteri etiam religiosi alterius ordinis, possit concessionem restringere ad hos, vellicos calus, & eum non subiūcere, si habeat casus reseruatos.

Dixi, ex vi priuilegiū terminis generalibus concessi, quia si quibus priuilegiū sit concessum respectu religiosorum, possunt eos absoluere iuxta modum priuilegiū.

D V B I V M VII.

Quinam possint eligere confessarium?

Q VÆSTIO non intelligitur de summō Pontifici, quem constat posse confessarium eligere, cùm neque iure diuino subdatur vlli in particula, neque iure humano subdi posset, quod alios.

Dicendum variis habere potestatem confessarium eligendi.

Primo Episcopi ex iure possunt confessarium eligere, vt patet ex cap. ultimo de pœnitentijs, & copia.

vt Abbas exemptus, Generalis aliquis Ordinis, Provincialis, Prior, Gndianus &c. nisi videlicet speciali Ordinis statuto à Pontifice approbato haec in parte restringantur sub his non comprehenduntur Abbatissæ, quæ si aliundè non habeant hanc

facultatē

49. Obiectio 5. Extrau. *Vi-*
ces.

50. Obiectio 4. Extrau. *ad*
uberes.

51. Petitiō.

Resp. neg.
Extrau. *in-*
ter cunctas.

52. Responsi.

facultatem, ex hoc capite non possunt confessarii eligere; vnaquaque considerare debet, an vel ex consuetudine, vel alia particulari concessione possit confessarium eligere; quemadmodum etiam debet considerare, an ex aliquo ex his capitibus possit concedere suis monialibus potestatem eligendi confessarii, quia certum est iure id non posse, neque id posse ex officio, cum nullam habeant respectu huius fori iurisdictionem. quod si forte aliquis id faciant, scientibus ijs, qui habent ordinariam potestatem, illi censentur tacite dare iurisdictionem confessario designato.

Notandum nomine Episcopi in hoc priuilegio comprehendendi etiam confirmatum ante consecrationem, quia etiam is est, & vocatur Episcopus. comprehendendi etiam eum, qui solum habet ordinem Episcopalem, quamvis careat Episcopatu.

Secundò ex consuetudine possunt etiam confessarii eligere Cardinales, qui & sua familia possunt prouidere de confessario, cum sint quasi pastores suorum domesticorum, domestici Episcopi subduntur pastori proprio, vel Ecclesia cathedralis, atque ita debent illi confiteri, vel ab eodem putato, vel alteri habenti priuilegium excipiendi quorumcumque confessiones, nisi Episcopus licentiam eis concedat, vt possint alium eligere, idem dicendum de ijs, qui sunt in servitio summi Pontificis, nisi sint actu in eius familia.

Tertiò pastores possunt ex eadem consuetudine confessarii eligere, imò & simplices sacerdos-tes secularis, vt docet Sotus dist. 18. q. 4. art. 2. §. Cardinales, Valentia disp. 7. q. 10. punto 2. §. a. consuetudine. Suarez disp. 27. sect. 3. num. 4. Vasquez q. 93. art. 1. dub. 4. num. 2. Sa verbo confessoru. 8. & alij.

Quartò supremi Principes, & regina solent hac in parte habere amplissima priuilegia, qua ad eorum domesticos non extenduntur.

Quintò habens domicilium in pluribus locis potest eligere quemlibet pastorem dictorum locorum, etiam dum alibi versatur, quia singuli sunt eius pastores, nec potestas, quæ possunt eum absoluere, restringitur loco.

Sextò varij censem vagabundos, & eos quinilibi habent domicilium, vt sunt mercenarij, qui ad diem suas operas locant, posse cuilibet exposito confiteri, ita sentit Victoria num. 155. qui idem docet de ijs, qui quarentes domicilium nondum statuerunt vbi sedem sint fixuri. tener etiam Henriquez lib. 6. cap. 8. num. 5. littera K. Sa suprà. 2. Verius tamen est, quod hi teneantur confiteri parocho loci, in quo versantur, quod tradit Toleatus lib. 3. cap. 13. §. tertius casus. ratio est, quod cum hi nullibz fixam habent habitationem, confitentur incolæ loci, in quo morantur, & proinde videantur subesse parocho loci, sicut alij incolæ.

Confirm. tales omnino videntur teneri legibus locorum, per quæ transiunt, quod etiam omnino verius est de peregrinis, vt Tolet. suprà, & alij, quamvis Sa idem de ijs sentiat, quod de vagabundis.

Dico ergo peregrinos, & mercatores, & viatores alibi habentes domicilium posse confiteri pastori loci in quo inueniuntur, non tantum tempore praecetti, sed etiam quando confessio est libera: quod etiam de studiosis dicendum, vt suprà notum.

Adverte 1. peregrinos olim solitos esse veniam petere a proprijs pastoribus, & simul etiam petere veniam alteri confitendi, quæ consuetudo cessauit

remanente tacito consensu parochorum, & Episcoporum, vt possint confiteri parocho loci, in quo inueniuntur. imò Eugenius quartus dicitur vna vocis oraculo declarasse peregrinos &c. esse quasi incolas loci, in quo deprehenduntur. ex quo patet quod possint confiteri pastori loci. Eucliaritiam ab eodem sumere, imò ab eodem absoluere casibus in propriâ diœcesi reseruatis, si non sint reseruati in locis, in quibus agunt, quamvis. Sotus suprà §. c. hic, quoad vltimum repugnat, sed nobiscum sentit Toletus suprà, & plures alij. ratio est quod diei possit peregrinum subdi iuxta consuetudinem loci, in quo moratur.

Adverte 2. dicta de peregrinis, viatoribus, in ligi si bona fide procedant: si enim iter instituant in fraudem, vt scilicet declinet iudicium proprii pastoris non possint confiteri alteri alij non habenti priuilegium confessiones quorumvis excipiendi.

Circa dicta vltterius Adverte 3. quod secularis habens priuilegium eligendi confessarium, vbi Trid. receptum est, non possit eligere non approbatum ab Episcopo, quia, vt infra dicitur, vt quis sit idoneus ad confessiones secularium excipientibus vbi Trid. est receptum, requiritur vt habeat beneficium parochiale, vel sit ab Episcopo approbatus. idem dicendum de locis, quia in hoco conformant Tridentino. 2. non possit eligere iure impeditum, v. g. excommunicatum, suspensum ab officio &c. & quidem de habente licentiam ab Episcopo, vel parocho patet, quia hi non possunt contra iuris dispositionem aliqui concedere iurisdictionem, Pontifex vero quamvis possit, non potest prudenter presumi velle concedere contra iuris, nisi de eo satis constet. 3. non videtur etiam Pontifex velle concedere facultatem confitendi iustè impedito ab Episcopo, quia nisi constet de contrario, non videtur velle derogare prohibitioni Episcopi. idem potiori iure dicendum de pastore licentiam concedente, qui prohibitioni superioris non potest derogare; dicendum similiter de Episcopo huiusmodi veniam concedente.

Contra id quod diximus licet quibusdam ex consuetudine eligere confessarium, videtur facere cap. 3. Episcopus, & penitentiam, & remissionibus in 6. vbi dicitur: Nulla queque potest consuetudine induci, quod aliquis præter f. i. superioris licentiam confitorem sibi eligere valcat &c.

Resp. non repugnat, quia decisio Canonis vera est, si agatur de nudâ consuetudine, in praetenti autem negotio facultas fundatur in tacto superiorum consensu, quibus scilicet videntibus, & non repugnantibus confitetur eligitur.

In fine hujus dubij notanda constitutio Conc. Trid. less. 25. cap. 10. de regularibus, vbi dicitur: Præter ordinarium autem confitorem (scilicet monialium) alius extraordinarius ab Episcopo, & alijs superioribus, bis anterior in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat, vi cuius constitutione non exigitur vt in monasterijs exemptis confessarius offeratur simul ab Episcopo, & superioribus regularibus, sed vt Episcopus offerat in monasterijs sibi subditis: alij vero in exemptis, vt colligi potest ex initio capituli, nullo tamen modo possunt Abbatifex eum extraordinarium designare, nisi superior, cui subest monasterium, saltem tacite consentiat, sed est ipsorum prælatorum, possit tamen Episcopus offerre monialibus sibi non subiectis, si ex nulla ratione induci possent, vt cōfiteantur suis regularibus confessoribus, vt respondit congregatio.

nec tenebitur dare regularem, sed poterit assignare etiam secularē, vt eadem congregatio. item confessio non videtur restringenda ad vnum tantum, cūm favor Tridentini hoc modo esset validē diminutus, cūm tamen quieti, & conscientijs monialium velit consulere. idque satis patet ex praxi variorum locorum.

Aduerte moniales non impediri, quō minū possint confiteri ordinario confessario, si velint, vt indicat congregatio, & fuit ratio: quia non tenentur vti fauore sibi oblatu, cauendum tamen, ne confessarij ordinarij eas etiam indirecte adigant ad sibi confitendum, v. g. austerius cum illis agendo, quia id Tridentini scopo aduersaretur.

D V B I V M VIII.

Virum propter pastoris malitiam vel ignorantiam liceat confiteri alteri absque eiusdem facultate?

QUÆRITVR an in prædictis casibus liceat in- stituere confessionem apud eum, qui alias neque ex ordinariā, neque ex delegatā potestate hoc Sacramentum poterat administrare: in quā questione

Aliqui vniuersim affirmant. ita varij, qui plures casus congerunt, quibus id liceat propter malitiam pastoris, quorum sententiam censet non improbatum Suarez disp. 27. sect. 2. num. 4. & in praxi securam.

Alij concedunt in casu ignorantiae. Vtrique autem debent intelligi, quando nullus alius sacerdos est præsens, qui potestatē habeat saltem delegatam.

Alij absoluunt negant. Vt. num. 145. & 146. Sotus dist. 18. q. 4. art. 2. §. dicendum ergo, & sequentibus, Suarez disp. cit. sect. 2. & 4. & alij.

Dico 1. non licet pœnitenti confiteri alteri propter pastoris malitiam. Probatur, malitia pastoris proprij non dat eam facultatem alijs non habenti, cūm neque pastor tribuat iurisdictionem, vt supponitur, neque ea tributatur à iure, cūm nullum talium existet. imò cap. omnis utrinque, de pœnitentijs & remissionibus videatur repugnare, cūm ibi dicatur: *Si quis autem alienus sacerdos voluerit iustitiam casu confiteri peccata, licetiam prius postulet, & obtineat à proprio sacerdote, cūm alter ipse illum non posset absoluere, vel ligare.* neque dici potest Episcopum tunc dare facultatem, cūm neque ex confitendum, neque ex alio indicio appearat de huiusmodi tacita Episcopi concessione.

Confirm. 1. malitia pastoris non tribuit maiorem facultatem eligendi confessarium, quām mors eiusdem, vel excommunicatio, quibus casibus fideles non possunt pro arbitrio confessarium eligere.

Confirm. 2. altera sententia videtur præbere anam enerandi iurisdictionem Ecclesiasticam.

Potes an saltem non liceat eligere confessarium, si pastor nolit veniam concedere?

Resp. non licere.

Contrà: pastor tenetur dare licentiam, vt supponit; venia autem debita, licet negata censetur concessa saltem ex tacita Pontificis concessione, alioquin multa anima propter alterius malitiam perirent.

Resp. pastorem debere dare huiusmodi licentiam saltem ex quadam æquitate: si tamen neger,

dico, non eo ipso haberi, vnde nego minorem argumentum: nam ex cap. omnis utrinque, patet quod venia debita negata non det alteri iurisdictionem, vnde fit, vt non censetur haberi ex tacito Pontificis consensu, qui iuri non repugnat, neque est simile quod adferri potest ex cap. licet, de regularibus & transiuntibus ad religionem, quia in cap. expresso conceditur facultas transeundi ad arctorem ordinem veniā à superiori peritā, licet ab eodem non obtentā. Ad id quod obiectum de periculo animarum. Resp. fideles posse adire superiorem, vel priuilegiatos, vel interdum posse confiteri pastori peccata, ex quorum notitia nullum imminet periculum, ne à pastore pertrahantur in peccatum, neque ullum imminet scandalum, denique si nihil horum fieri possit, concedo interdum homines propter alterius malitiam posse pati detrimentum animæ, vt patet in infante, qui propter aliorum malitiam moritur sine baptismo.

Notandum quod parochus non debet se præbere difficilem in concedendā licentiā alteri confitendi, & posse cā in re grauior peccare, cūm iurisdictionem habeat in bonum animarum, quod si subditus non posse pastori confiteri propter eius nequitiam, neque pastor velit concedere licentiam alium adeundi, non peccabit prætermittendo confessionem alia præceptam, potestque accedere ad Eucharistiam, conando bonā fide contritionem elicere. Obiter etiam

Aduerte pastorem non tantum tempore præcepti, sed etiam extra illud tempus teneri suum subditum per se, vel alium audire, qui profectum suorum tenetur non impedit, præterea accipit stipendium pro officio præstanto etiam extra casus necessitatis: non videtur tamen obligari ad id semper præstandum, si subditus sit nimis importunus, quia id esset nimis onerosum, & nullus iuscipiens pastoris officium censetur cum tanto onere se se particularibus obligare.

Dico 2. non licet etiam alteri confiteri propter ignorantiam pastoris, quia propter huiusmodi ignorantiam pastor non potest censeri dare alteri iurisdictionem, neque aliunde eo casu acquiritur, non ex natura rei, neque ex iure diuino, vt confstarat.

Qui contrarium sentiunt dicunt iure humano, scilicet canone placuit, de pœnitentia dist. 6. vbi Vrbanus secundus ita statuit: *Placuit, vt deinceps nulli sacerdotum liceat quilibet commissum alteri sacerdoti ad pœnitentiam suscipere finitus consensu, cui prius se commisit, nisi propter ignorantiam illius, cui pœnitens prius confessus est.* ita aliqui, qui propter rationis similitudinem idem censent de varijs alijs casibus, sed in primis in ijs quā à lege positivā dependent, non sumunt solidum argumentum ex rationis similitudine. vnde alij melius cēsent in eo solo casu licere alteri confiteri absque parochi licetia, quod existimant in eo solo casu iure concepsum. verū etiam eorum fundamentum videtur debile: nam canon citatus non agit de proprio pastore, sed tantum de sacerdote, cui pœnitens se cōmisit, videturque agere de pœnitentiā publicā olim vītata hoc sensu: cūm aliquis se submisit alii sacerdoti, & confessus est, non licet alteri pœnitentiā publicā à sacerdote iniunctam mutare, nisi error intercesserit ratione ignorantie prioris sacerdotis. videtur potest Sotus suprà §. ad textum, & Suarez sect. 2. cit. num. 21. & sequentibus, potestque textus optimè intelligi de iis sacerdotibus, qui alias eundem pœnitentem audire possunt in confessione.

Cap. licet.

60.

Pastor ha-
bet iurisdi-
ctionem in
bonum ani-
marum.

Conclus. 2.
Non licet
alteri con-
fiteri ob-
ignorantia
pastoris.

Can. pla-
cuit.

D V B I V M . IX.

De scientia necessaria sacerdoti ut exerceat munus excipendi confessiones.

62.

Scientia
sacerdoti
ex duplice
capite est
necessaria.

Non est
necessaria
omnino
exacta sci-
entia peccato-
rum quoad
differentiæ
specierum
&c.

63.

Ne peccet,
debet scire
casus qui
frequenter
accident
eo loco, vbi
confessiones
excipit.

64.

Potest etiam à peccato excusari si sit paratus vti
aliorum auxilio, & contilio etiam pænitentis, vnde
excipiens confessorem viri pji, & docti, qui potest
ipsum confessarium dirigere, non tenetur
habere magnam doctrinam. eo tamen casu doctus
tenetur confessarium instruere, si duerat eum ig-
norare species peccatorum, non tamen videtur
vlo modo probandum quod confessarius passim
pænitentem remitteret ad peritios pro casibus
difficilloribus: id enim esset ingens onus pænitentibus imponere.

Pro his videri potest Caiet. in summâ verbo
confessori necessari, num. 2. Navarr. cap. 4. num. 8. &
sequentibus. Toleto lib. 3. cap. 15. Vasquez q. 9.
art. 3. dub. 1.

Requiritur etiam, vt sacerdos sciat quid sit ne-
cessarium vt pænitens possit absolutionis benefi-
cium recipere, 2. vt aliquâ polleat prudentiâ, vt
etiam suum pænitentem possit dirigere & instru-
re de remedij ad fugienda peccata, opportunis, 3.
vt conuenientem pænitentiam possit iniungere,
spectatâ grauitate & qualitate peccati, & condi-
tione persona pænitentis, cum nec omnes iuuen-
tum similes pænitentia, & aliud debeat præscribi au-
to, aliud periuro &c. aliud forti & robusto, aliud
verò debili &c.

Quoad alterâ dubij partem Respondeo ad hoc,
vt sacerdos validè absoluat, requiritur, & sufficit

ut saltem cognoscat peccatum sub confusa ratio-
ne peccati. pridè pars ab omnibus supponitur, &
patet. quia nisi generalem rationem peccati possit
percipere, non potest scire vtrum illi subficiatur
materia sacramenti.

Confirm. non aliâ de causa requiritur vt præter
externum sonum verborum aliquo modo percipiatur
peccatum, & id quod profertur, quâm vt
peccatum aliquo modo cognoscatur.

Posterior autem pars patet, quia in articulo
mortis talis notitia sufficit ad valorem absoluto-
nisi, ergo ea ex se sufficit ad huiusmodi valorem,
videtur etiam patere in eo, qui confitetur pecca-
tum abstrusum, cuins conditionem sacerdos pla-
nè ignorat, an scilicet sit veniale, an mortale, lo-
lum aduertens esse peccatum eo enim casu validè
absoluere. si non requiratur maior notitia actu-
alis ad valorem solutionis non potest solidè re-
quiri maior habitualis. *net Suarez disp. 28. sect.*
2. num. 12.

Vnde dico quod si pænitens tali sacerdoti bona
fide integrè sit confessus sua peccata quoad num-
erum, & speciem, non teneatur confessionem repe-
tere, quia verè totam siam causam exposuit, vi in
re se habuit, & prout in hoc foro requiritur, &
contrarium innumerous scrupulos patret, dum
quis perpetuò esset anxius, num confessarius intel-
lexerit grauitatem, & speciem peccati.

Confir. si confessio deberet repeti eò quod confessarius non percepisset conditionem peccati, sed
stetisset in generali ratione, eadem deberet repeti
etiam quod ea peccata, quæ forte minus percepisset, quod certè ingens tormentum adferret con-
scientijs: sic enim vniuersusque poterit dubitare,
num confessarius bene intellexerit casum, præter-
tim si postmodum aduertat illum non esse ita do-
ctum, quod laqueum conscientijs injicit. *dixi, bona fide*, quia si quis malâ fide procedat, querens vel
potens aduertere confessarium esse ignoratum, & qui
causam non possit diuidicare, tenetur confessionis
repetere. cum enim in eo mortaliter peccauerit,
non est legitimè dispositus ad absolutionem recipiendam. qui tamen confitetur in eo loco exposi-
tis, non facilè sibi debet scrupulum hac in parte
facere.

Dices, Trid. sess. 14. cap. 5. ex naturâ iudicij do-
cet pænitentem debet omnia peccata confite-
re quoad speciem & numerum, quia sacerdos inco-
gnitâ causâ hoc iudicium exercere non potest.

Resp. concedendo, & dico quod requiratur quidem,
vt quantum est ex parte pænitentis, causa ita
exponatur, vt confessarius, quantum est ex eo ca-
pite, possit causam perfectè cognoscere, si tamen
propter aliquum defectum ex parte suâ non ita co-
gnoscat specificè, sed solum in ratione offendit
Dei, id non obstat valoris absolutionis.

Confirm. omnium sententiâ pænitens tenet
circumstantias mutantes speciem recensere: qua-
rum tamen ignorantia in confessario non vitiat ab-
solutionem, ergo ad valorem absolutionis sufficit,
vt pænitens, quantum est ex parte suâ totam cau-
sam aperiat, vt scilicet, quantum est ex parte confessio-
ne, confessarius eam possit cognoscere, & id solum
vult Concilium.

QV E-